

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyiltér sora 30 fillér.

Laptulajdonos és ideiglenes felelős szerkesztő:

OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor. negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és esüörtökön.

Az új templom sorsa.

I.

1901. május hó 26-án pünkösd vasárnapján megtartott négyülés impozans megnyilatkozása az új templom befejezését sietette.

Császka György Kalocsa bőkezű Érsekének jó akarata, a kegyuri bizottság hathatós támogatása, az építő bizottság fáradhatlan működése, az adomány gyűjtő bizottság és Latinovits Pál főispán példátlan nemes buzgókodása, egyes családok adományai, a nagy közönség meleg érdeklődése és filléreivel ugy a külső építkezés mind a belső felszereléssel az új templom a befejezettség stadiumába jutott. A rendkívüli szép főoltárral — mely néhány hónap múlva már fel lesz állítva — az oltárok sorozata be lesz fejezve. Csak orgona, padok, keresztek kell még, — de erre is folynak még az adományok, — így Pekánovits Imre nagyváradi főmérnök kezdeményezésére

ujabban a Pekánovits család 1200 koronát ajánlott fel ily célra.

Elérkezett tehát az ideje annak, hogy az új templomnak lelkiében való ellátásáról gondoskodás történjék. Előtérbe lép a kérdés, hogy ki gondoskodik? Senki más mind a zombori róm. kath. kegyuri bizottság. — Ugyan vannak még némely vaskalaposok, kik ezt vitatják és gazdátlan jószágnak szeretnék feltüntetni az új templomot, melyhez a kegyuri bizottságnak semmi köze se lenne. Pedig okoskodásuknak ellentmond az új templom építésének egész története — mely a jog alapnak egész láncolatát mutatja és bizonyítja. Az új templomot 1828. aug. hó 30-án tartott kegyuri bizottságban a jegyzőkönyv 127—128 számú határozattal kimondta, hogy az új templomot megkezdi építtetni és arra kebeléből négy tagu bizottságot küldött ki.

A hitközség feltejesztésére és kérelmére 1833. július 21-én tartott ülésében, a jegyzőkönyv 21. január ha-

tározatával fogantatosítják a megérkezett királyi jóváhagyással Aradszky Péter városi mérnök közbenjöttével a templom részére 1132 □-ölet, a plébania lakra 707 □-ölet és a plébania kertre 967 □-ölet.

1859. márczius 9-én tartott hitközségi ülésen Falcione Lőrincz indítványára a bizottság elhatározza, hogy a régi templom bolti pénztár jövedelmeit az új templom építésére fordítja. A hitközség építő bizottságot választ.

1859. július 13-án tartott hitközségi gyűlés jegyzőkönyvének második pontja így szól: »az összes boltok hasznobére, az új templom elkészültéig, mind arra fordíttassék.«

1860. szeptember hó 5-én kelt Kunszt Erseknek leirata a fenti hitközségi határozatot megerősíti, — bár azt 1859. nov. 12-én kelt leiratában még ellenezte. Sőt az Ersek beleegyezik, hogy a havi boldog Asszony és az ő temető kápolnamak tőkesített kamat pénzei is felhasználhatók.

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

A rejtelmes ember.

Öt-hat év előtt egy püspöki városban laktam. A város kicsiny volt és agyon építették templomokkal úgy, hogy ha ebéd idejére, vagy alkonyat leszálltára megszóltak a harangok, a pirinyó város zajos zenés lett a kicsiny és nagy harangok csilingelő, kongó, bugó énekétől. Déli időben mindig a város egyetlen, de szépséges sétányán sétáltam. A helyi lap szerkesztésének kevésbé fontos, mint inkább kellemetlen gondjait ez időre felfüggesztettem és zavartalan meglegegedéssel jártam a gyönyörű gesztenyefás utakon, melynek más-kor mélységes csöndjét a harangok ilyenkor fölverték, hosszabb időre megbolygatták.

Hajlandóságom ekkor sem volt külföld, mint manapság és nagyon kevés emberrel érintkeztem. Magányos természetnek kedveztem azzal is, hogy ebéd idején kerestem fel a gesztenyefás utakat.

Egy emberrel azonban állandóan találkoztam.

Apró emberke volt. Hosszú fekete hajfürtjei az arcába himbálóztak, amint ingatag járással, földre szögezett tekintettel róta a gesztenyefás utakat.

A furesa emberke igen különösen viselkedett. Megtörtént, hogy ballagó utjában hirtelen megállt, mellére lehanyatlott fejét fölvetette, hosszú haja, amilyent csak a nagyon okos és nagyon bolond emberek hordanak, ziláltan arcába csapódott, törpe teste kiegyenesedett és figyelt, hallgatózott arra a valamire, ami nekem ismeretlen volt, de kíváncsivá, nyugtalanná tett. A magányos emberek életében történhetik csak meg hogy ha valami különös, beteges hajlandóságból eredőleg, irtózva kerülnek minden ismerkedést, egy másik szélsőséges pillanatban vágyva-vágnak a hirtelen ismeretségre.

Igy történhetett meg az is, hogy a különös emberke, egy izben, mikor ismételten kémlelte a levegőt és én mellette elhaladtam, minden formalitás megvetésével rám szólott:

— Hallja, hallja!

A kicsi és nagy harangok csilingeltek és zúgtak, mint máskor ilyenkor, de az én emberkém lelkesedve szólalt meg újra:

— Ez a hangok orgiája, a színek tobzódása, a vakmerő skálák gyönyörű harmóniája, a líra, a dráma hatalmas szimfóniája — az ilyen városban születnek a zenészgigászok.

A nagyhaju kis ember még nem fejezte be hevületes rapszodiáját és nekem időm volt arra, hogy jobban szemügyre vegyem őt. Pirinyó fekete szemei tüzeltek, elborultak és megint csillogtak. Öregedő arca többször ideges nyugtalansággal megrándult, fölvetett ajkai megnyultak és gunyos vonalban behajlottak kemény szemita orráig — a szavaló emberke olyan volt ekkor, mint egy szatir.

Ezután minden déltájban találkoztunk. Bizalmas, baráti hangon elmondta nekem, hogy küzdelmes élete volt eddig, az úkapjától kezdve minden apja zenész volt, ő maga is az lesz, de mivel ő csak úgy szakadt ide az idegenből, hát idegennek tekintik ebben az országban, pro-

Sirolin

A egkivalóbb tanok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** — egymint **idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik. A gyógyszerárban ávegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantí ezéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel Svajcz.**

1862. május 12-én tartott hitközségi gyűlés 88. jk. számú határozatával a boltbérékből 1000 frt lett megszavazva az új templom részére.

1864. február 7-én tartott hitközségi gyűlés 5000 frt szavaz az új templom építésére, a Razovics féle sikkasztási alapból és a boltok haszonbérletéből.

1864. július 24-én a 111. számú jegyzőkönyvi határozattal a hitközség a boltbérékből ismét 1000 frtot szavazott meg.

1866. január 21-én tartott ülésen 4. jk. szám alatt a hitközség 10.500 frt kölcsönt vesz fel a kalocsai székes káptalantól kölcsön — és a boltberek jövedelmét biztosításul leköti.

1873-ban a hitközségi jegyzőkönyv 149. számú határozatával óriási vita után Bartal József indítványára az építkezést 10 szóval 9 ellen a hitközség beszüntette.

Ezután jött a viszály a hitközség és plébánia között — a sequestum, mely alatt a hitközség mint ilyen szünetelt és a plébános mint érseki biztos működött 1892-ig.

Haynald Ersek Zomborban léte alkalmával az új templomot megtekintette — de az építkezésre nézve a hívők kérelmét elutasította.

Császka kegyes főpásztorunk rendeltére újra folytatták az építkezést, — de az érseki pénztár terhére.

1901. február hó 10-én megtartott kegyuri bizottsági gyűlés dr. Donoszló Vilmos indítványára a templom pénztár fölöléséből 20 ezer koronát szavazott meg az új templom befejezésére, — melyet Császka Ersek jóváhagyott és újabb 20 ezer korona adományával gyarapított és a város díszpolgárává történt megválasztásáért 1000 koronával megtoldott.*

1901. pünkösd másnapján volt azon emlékezetes kegyuri gyűlés, melyen nagy lelkesültség mellett egyhangulag megválasztotta a templomot építő bizott-

ságot és az adomány gyűjtő bizottságot, — melyek most is működnek.

Mindezekből látható, hogy az új templom építése jogilag a kegyuri bizottság hatáskörébe tartozik és annak lelkeikben való elhatározásáról is disponálni feltétlenül joga van, — de egyzersmind kötelessége is.

Császka Ersek leiratot intézett a kegyuri bizottsághoz, hogy az most már gondoskodjék az új templom lelki szükségleteinek mikénti ellátásáról. A bizottság f. hó 28-án gyűlést tartott. Érezte mindenki e gyűlés nagy horderejét, a bizottság majdnem teljes számban gyűlt egybe. Zombor város róm. katolikus hitközségének lelkipásztora nem volt jelen.

Két eszme dominálta a gyűlés tagjait. Az egyik rész a világi papság mellett volt. Erre vonatkozólag Fehér Gyula apátplébános írásba adta meg véleményét. Szerinte a jelenlegi papság az új templom lelki ügyeit ellátni képtelen. Hogy miért? Arról a lakonikus rövid levélke említést nem tesz. Pedig bizonyára érdekelhette volna a kegyuri bizottságot, hogy hol és miben rejlik az ok, — úgy megbeszélhette volna annak elhárítására kínálgató eszközöket és módokat. És helyesen tette a bizottság, hogy a kategorikus elutasítást el nem fogadta, hanem annak a plébánossal való tárgyalásába óhajtott bocsájközni.

A másik része a bizottsági tagoknak a magyar Karmelita barátoknak óhajlja átadni örök időkre, tulajdonjogilag a templomot, kik csak telket kérnek zárda építésre, melyen 50 ezer forintot lakhazukat felépítenék. Ők ima könyvek és olvasók eladásából úgy szintén koldulásból tartanak fel magukat, — a templom jövedelme azonban a régi templom parochiáját illetné.

Mind a két esetre vonatkozólag e lap legközelebbi számában elmondjuk véleményünket.

* A nagykorúság leszállítása.

A polgári törvénykönyvnek a személyjogot tárgyaló része holnap kerül nyilvánosságra. Ez a nagyszabású tervezet, melyet az előkészítő bizottság teljes anyaggyűjteménnyel bocsájt nyilvánosságra, az eredeti tervtől eltérőleg, a teljeskorúság kezdő határát leszállítja a huszonegyedik életévre. Meg is indokolja ezt azzal, hogy Francia-, Orosz-, Németországban, Belgiumban, Angliában, s Európa többi államaiban a nagykorúság 21, illetőleg 23 évvel kezdődik, Svájcban a 21, életével s Magyarországon kívül csupán Ausztriában áll fenn még a 24 éves korhatár. Minthogy a teljes korúság beálltát olyan életkorra kell tenni, a melyben az ember rendes fejlődés mellett eléri a fejlettségnek azt a fokát, a melynél a szerzőképességhez szükséges szellemi erők feltételezhetők és mert a nép tulnyomó tömegeiben az önálló életpálya alapítása, még a magasabb előkészületet igénylő tudományos pályánál is korábban nevezetesen a 24-ik életévet 2—3 évvel megelőzőleg veszi kezdetét, ezért szükséges a teljeskorúságot a 24-ik életévről leszállítani a 21-ik életévre.

* Szabályrendelet a fegyvertartásról.

A fegyvertartásról Bacsvármegye szabályrendeletet dolgozott ki és fogadott el, hogy a már nagyon elharpódzott lövöldözéseknek, baleseteknek, gyilkosságoknak határt szabjon. Az új szabályrendelet szerint nem tarthat fegyvert a lakásán vagy magánál az: a ki hatóság vagy magánember elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás vagy két ízben elkövetett orvvadászat miatt büntetve volt. Az ellene vétők 10 napi elzárással és 200 korona pénzbüntetéssel sújthatók. De büntetve lesz az is, a ki ezeknek kölcsönöz fegyvert, még pedig 5 napi elzárással és 100 korona bírsággal. — Nagyon helyes intézkedése a szabályrendeletnek az, a mely szerint a község belterületén vagy közelében lövöldözőket 100 koronáig büntetheti. Sőt ismétlődés esetén fegyvertartási jogát is elveszti. — E szabályrendelet miniszteri jóváhagyás után azonnal életbe lép.

Vasarnapi munkaszünet.

Őszintén szólván nagy gyámoltalanságról tesz tanuságot az a mozgás, amely a budapesti vagyonosabb

tekeziója nincs, s így kénytelen kicsiny családját zeneleccékből istápolni, pedig:

— Gyermekkoromban operát írtam és előadták a stuttgarti operában, egyházi zenét szerzettem és ma is éneklik a lyóni zsinagógában, a viharok járása azonban, mely engem mindig környékezett, felkapott engem a gyöngye helyét és idetűjt a kicsiny városkába — de itt meg nem halok . . .

És tényleg, erősen készült reá az új diadalmas életre, mely itt kezdődne a harangdalos városkában.

Egy napon így szólt hozzám a zenész:

— Kikeresztelkedem. A székesegyház karmesteri állása megüresedett és ha elfelejtem, hogy zsidó vagyok, orgonát és nagy kórust kapok.

Emberkém arra várt, hogy szólok valamit közlésére, de hogy nem válaszoltam, újra beszélt:

Hát mi is van azon? Vallással, ezermóniával eddig se törődtem, aztán egy ezermóniával több vagy kevesebb, mindegy. Megváltozom én? Nem! Megteszem!

Hangja itt pörlekedővé vált. Lármázott, argumentált, mintha csak engemet czáfolna. Mikor azután végleg belátta, hogy tőlem e dologra vonatkozólag egy szó megjegyzést sem csikarhat ki, dühösen kifakadt:

Igenis meg fogom tenni. Magamban hittem eddig is, azután se fogok másban hinni. Az én lelki világom teljesen az enyém, semmi ott mesterséges nincsen. Senki oda, akár Isten, akár babona, be nem hatolhatott és azután is megőrzöm függetlenségemet.

A zenész homlokán kiütött a verejték, hosszabb ideig szóltanul ballagtunk egymás mellett, a kicsiny ember görcsös botjával szaporán ütögette maga előtt a földet.

Egyszer aztán hirtelen elém került, utamban megállított és majdnem könyörgő hangon szólott hozzám:

— Meg kell tennem . . . Elzüllem, elkallódom, már ugyis érzem, hogy megfogytam, a dal már nem hullámszik úgy végig lelkemen, mint azelőtt. Témám már nem tüzelnek olyan színesen képzeletemre, mint hajdanában, invenczióm megkopott,

az eszem alig bírja el a nagyobb szabású konstrukciót. Meg kell magamat menteni az orgona még megsegít, a bus, melódikus hangok, ha megöntöznék kiszáradt lelkeimet, kihajtaná onnan az elrejtett, elfeledett sok bűvös dal . . . Me ne vessen.

A zenész hosszú időre eltűnt. Most már igazán magányosan éltem. Déli sétáimon alig találkoztam valakivel és a valót akarom mondani, hogy a furcsa emberke egy ideig nagyon hiányzott. Szeretelenségében sok volt a rokonszenves vonás, nyugtalan beszédében tömérdek az ötlet, főképpen pedig forró temperamentuma volt az, mely itt a szürke emberek között megkülönböztette és érdekessé tette előttem.

Mint a helyi események krónikása, természetesen tudtam a kikeresztelkedéséről és arról is, mikor megbízták a székesegyház kórusának vezetésével.

Később a redakciónak, szapora beszédű polgáraitól hallottam először valamit a zenésztől:

— Nagy művész, ha fenn van a kóruson, senkihez sem szól, hanem magába

kereskedők között a vasárnapi munkaszünet ellen megindult. Ezek a körök biztatásnak veszik azt, hogy az új kereskedelmi miniszter, Hieronymi Károly telivér merkantilista politikus hírében áll s ebből, ugylátszik azt a következtetést vonják le, hogy a miniszter pártjukra fog szegődni az alkalmazottak ellen. Pedig ezek az urak csalódnak, Hieronymi Károly miniszter humánus ember, aki sokat dolgozott életében és tudja mit jelent a munkásra, kereskedelmi alkalmazottra nézve az egy nap pihenés hat napi munka után. Tőle ne várja senki a humánus rendelet megváltoztatását, annál is inkább, mert senki ei nem hiszi ama uraknak, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet megszüntetése vagy csorbitása üzlet, kereskedelmi érdek. El is vinné az ördög azt a merkantil — politikát, amely érvényesülésében a vasárnapi munkaszünet ellen tör.

Láng Lajosnak a volt miniszternek hervadhatatlan érdeme, hogy megcsinálta a teljes vasárnapi munkaszünetet és nincs az a népszerű vagy hatalmas utód, aki most már szembe merne szállani a vasárnapi munkaszünet közvéleményével. Mert aki ezt megtenné, az olyan vihart támasztana ország-szerte maga ellen, hogy az elsöpörné őt. Fölkelnének a kereskedelmi alkalmazottak és a magánhivatalnokok tizezrei és megmutatnák a hatalomnak, kabzsi főnököknek, hogy mi a háborgó közvélemény, mi a nép, ha az adott jogot elveszik tőle.

Hasztalan agálnak tehát a boltos és gyáros urak, valamint a budapesti kereskedelmi és iparkamara is, amely ugylátszik, egy követ fuj a teljes vasárnapi munkaszünet ellenzõivel. Olyan fundamentumon épült a Láng Lajos rendelete, amelyet megingatni már nem lehet: a jogon és emberieségen.

Mindenesetre méltó felháborodást

száll — szólt az egyik ember.

— A multkor, mise közben rosszul lett és azt mondta, nem tud játszani. Ezen délelőtt nem is orgonázott, de nem ment haza, sőt ott maradt még akkor is, mikor a templom kifirült. Furcsa egy ember, a zsenik mind ilyen hóbortosak.

Gondolatokat ébresztett bennem a sok mende-monda és csak az érdekelt, mennyi az igazság ezekből a híresztelésekből.

Egyszer aztán újra találkoztam a furcsa emberkével. Mikor megpillantott, sietve felém tartott és én meglepődésemben szinte elfelejtettem üdvözölni. A kicsiny ember kemény teste megrokkant, a háta meggömbült, a haja, a vállverő haja derosra vált.

Alig váltottunk néhány szót, de ő már az átkeresztelkedésről akart beszélni. Én megkíséréltem a más beszédet, de nem sikerült. A zenész makacsul ragaszkodott gondolatához, daczosan félbeszakította szavaimat és így szólt hozzám.

— Azt hiszi, hogy megbántam amit tettem. Hiszen nem tettem semmit. Az átmenetre azért szükségem van. Nem arra,

kelthet a kereskedelmi alkalmazottak és magánhivatalnokok körében a fővárosból kiinduló mozgalom. Fájdalmasan látják, hogy vannak körök, melyeknek nem elég, ha az alkalmazott hat napon át áldozza fel nekik munkaerejét, képességét és egészségét a csekély fizetségért; nekik még a betedik is kell, nekik minden kell, talán még az álmra szánt éjszaka is. Ez az embertelen felfogás még az ókori rabszolgatartás maradványa. Azt hiszik azok az urak, hogy amért ők kenyeret adó alkalmazást adnak, azért nekik joguk van az alkalmazott testéhez és lelkéhez. Ezek az urak ugylátszik, csak akkor fognak észre térni, ha majd összeesapnak fejük felett a szocialista mozgalom hullámai. — Elég szegény, hogy az olyan tekintélyes testület, mint a budapesti kereskedelmi és iparkamara segédkezet nyujt e csuf játékhoz.

Vakmerő hazugság az, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet kárára van a kereskedelemnek. A nagyközönség rövid néhány hét alatt egészen hozzászokott, hogy minden szükségletét a hat köznapon szerezze be s örömmel látja, hogy a kereskedelmi alkalmazottaknak és magánhivatalnokoknak hetenként egy szabad napjuk van. Kérdezzék meg a közönséget, kívánja-e, előnyösnek tartja-e a vasárnapi munkaszünet eltörlését! Mi alávetjük magunkat a közvélemény döntésének!

Hazugság az is, hogy a munkásnak, aki szombaton este kapja bérét, nincs érkezése vásárolni. Hétköznapon nem vásárolhat? Muszáj neki éppen vasárnap vásárolni?

Csupa hamis érv, amely önmagától meggyül.

A gyári munkásnak, a napszámosnak, mindenki másnak megvan a vasárnapi munkaszünetje, csak a kereskedelmi alkalmazottól és magánhivatalnoktól irigylik azt az egy napi pihenést.

hogy kereszténnyé váljak, hanem arra, hogy újra a régi ember legyek . . .

A kicsiny, öreg ember észrevette meglepődésemet és fakó arcát befutotta a vér:

— Mit tagadjam, nem vagyok a régi ember . . . A keresztiséget fölvettem, de magamhoz hoztam az égető emléket . . . Menekülni akarok . . . Te atyám imaköztömben áll előttem, anyám alakja köré pedig glóriát sző a pénteki gyertyák fénye.

A zenész reszketve beszélt, fáradtan vonszolta magát, amikor egyszerre csak meghökkenve megállott. A harangok megszóllaltak. Tompa bus hangok ölelkeztek e kiesi harangok énekével. A zenész meg-rázkódott:

— Ezek a hangok . . . Egyet se tudok megfogni közülök. A dal, a dal — meghalt . . .

Eddig a történet, folytatását nem ismerem. A furcsa emberke még az nap el-tűnt a városkából, visszahagyva családját és számomra egy témát.

nőt! Hát csak irigyeljékl De még ha fejük telejére állnak is, czélt akkor sem fognak érni. Mert a jussunkból, amit nagynehezen kicsikartunk, bizony egy tapottat sem engedünk. Elég szomorú, hogy még az ilyen támadások ellen védekeznünk kell.

A művelt nyugat államokban szentség a teljes vasárnapi munkaszünet. Angliában, a munkának igazi hazájában vasárnap még a korcsmák is zárva vannak. Csak nálunk kell még több munka némely kapzsi főnököknek.

Csak rajta, urak! Ha azt akarják, hogy még jobban terjedjen a kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők között a szocializmus, csak folytassák a harcot a teljes vasárnapi munkaszünet ellen!

Egy alkalmazott.

Városi ügyek.

□ **Hirdetmény.** Zombor szabad királyi város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1903. évre a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített hadmentességi díj a vonatkozó főkönyvben egyénenként eszközölt előírása befejeztetett. — Ennélfogva felhivatnak a hadmentességi díj kötelesek, miszerint a hadmentességi díj tartozásuknak a díjkönyvecskékben leendő előírása végett a hadmentességi díjkönyvecskékkel ellátva a hadmentességi díjkezelőség a városház 1. em. 2-ik szám alatt levő hivatalos helyiségében okvetlenül jelentkezzenek.

Hírek.

* **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Eisler Mihály dr. titeli kir. járásbírósi aljegyzőt, a titeli járásbírósi ügyészégi megbízottjának állandó helyettesévé nevezte ki.

* **Egyházmegyei hírek.** Az üresedésben levő bácsmadarasi Plebániára Novák Ferencz bácsmonostori plébános, Szalai Károly Madarásról, Jankovácra, Tamás Ferencz Sükösdről Topolyára kápláni minőségben áthelyeztettek — Péchy Béla diaconus áldozárrá szenteltetvén fel, kápláni minőségben Horgosraküldetett.

* **Gozdsu Elek és a belváros.** A belvárosi választó polgárok mindig büszkék voltak arra, hogy a városi törvényhatósági bizottságban őket Gozdsu Elek képviseli. — Végtelenül deprimálva voltak, mire híre terjedt annak, hogy Gozdsu Elek a városi bizottsági tagságról lemondott. A belváros választó polgársága amint e hír valódiságáról meggyőződött, pártkülömbőség nélkül értekezletre jött össze s elhatározta, hogy kebeléből küldöttséget meneszt Gozdsu Elekhez, mely küldöttség feladatára lett téve az, hogy Gozdsu Eleket lemondásának visszavonására kérje, kérlelje, s ne tágítson addig, míg a lemondás visszavonására reá nem bírja. Tegnap tiszteltet a 20 tagból álló küldöttség Gozdsu Eleknel. — A küldöttség szónoka Drakulics Pál országgyűlési képviselő szivreható szavakban adott kifejezést a belváros ragaszkodásának, szeretetének és tiszteletének, melylyel illusztris képviselője Gozdsu Elek iránt viseltetik, meggyőző szavakkal ecsetelte ama pótolhatlan ürt, mely Gozdsu távozása maga után hagyta, mert Gozdsu nélkül a városi képviselőtestület el sem képzelhető, attól a szellemi erőttől melyet képvisel, a város meg nem fosztható, kérve kéri tehát, hogy lemondását vonja vissza. A küldöttség

tagjai kórusban ismételték szónokuk kérését. — Gozsdú Elek, kit a polgárság ragaszkodásának eme spontán nyilvánulása láthatóan meghatották, — erre kijelentette, hogy meghajol a polgárság kívánalma előtt és lemondását visszavonja, szavait lelkesedve fogadta a küldöttség, melynek minden egyes tagja külön külön is kifejezést adott e fölött érzett nagy örömeinek. Magunk részéről osztozunk a belvárosiak örömeiben s gratulálunk a küldöttségnek ahhoz, hogy sikerült neki Gozsdú Elek lemondása visszavonására rábírní.

* **Liceumi előadás.** Vasárnap, f. hó 31-én délután fél 5 órakor dr. Lallosevits János, a kitűnő előadó tart előadást, a városháza nagytermében Az előadás tárgya: Ruskin „Társadalmi kérdések“. Ruskin teoriájának egyik legértékesebb részletét képezi a társadalomról szóló tanulmányai. Az előadások ingyenesek és részt vehet azon bárki.

* **A zombori juristabál.** A február 13-án tartandó jogászbál iránt az egész megyéből érkeznek értesítések és tudakozódások, Egyes családok, akik elhatározták, hogy a saison egyetlen elitebálján részt vesznek, már lakást rendeltek, mert ugyanazon napon lesz a gazdasági egyesület nagyszabású felolvasása, amely számos idegent fog a városba vonzani. Meghívó iránti megkeresések nap-nap után érkeznek a bálbizottság titkárához dr. Pataj Sándorhoz, aki a napokban kezdi meg azok szétküldését, amint elkészülnek.

* **Kegyuri bizottsági gyűlés.** A zombori róm. kath. kegyuri bizottság f. hó 25-én délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott; melyre a tagok rendkívüli nagy számban jelentek meg. Az érdeklődés oka az új templom lelkiében való ellátásának kérdése volt. Latinovits Szaniszló felolvasta Császka György Érsek levelét, melyben kijelenti, hogy eddigelé a templom építésére 78 ezer koronát adományozott és anyagi helyzete nem engedi, hogy ohajához képest többet adományozhasson. Felhívja a hitközséget, hogy sztmiséit szolgáltató lelki pásztorról, sekrestyénről, kántorról, harangozóról gondoskodják, hogy a templomba sztmiséit lehessen szolgáltatni. Ha ezt nem teheti, ajánlja a karmeliták ajánlatának elfogadását, mert ha nem tenné a hitközség, úgy kénytelen lenne a karmelitákat a szabadkai új templomban elhelyezni illetve telepíteni. Ezután felolvasták Pater Sós István karmelita rend főnökének ajánlatát. Háromezer négyzet öl területet kér melyre a rend a kétemelletes klastromot fölépíti 50 ezer forint értékben, melyhez a hitközségtől 20 ezer forintot kér. A templom pedig tulajdonjogilag a rend birtokába adassék. Fellelt olvasva Fejér Gyula apátplébános levele — mely szerint a jelenlegi világi zombori papság az új templomot ellátni képtelen. Némi vita után, melyben Dr. Donoszlovits Vilmos, Falcione Gusztáv, Buday Gerő, Paul Kálmán és Szondy Mátyás vettek részt, a közgyűlés egy öt tagú bizottságot küldött ki, hogy először az Érseki kiküldötssel tárgyaljon a világi papság ügyében és ha eredményre nem vezetne akkor, a karmelita renddel lépjen tárgyalásba és az eredményről mihamarabb tegyen jelentést. A bizottságba Dr. Donoszlovits ajánlatára id. Falcione Lőrincz és Buday Gerő is be lettek választva. Szondy Mátyás a kiküldetést elfoglaltsága miatt el nem fogadta, — helyébe Grät Nikáz lett megválasztva. A kiküldött bizottság elnöke Hauke Imre polgármester. A bizottsági tagok tulnyomó többsége a karmelita rend mellett van.

* **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága

f. hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott. A tagok kevés számmal jöttek össze, a gyűlésen Hauke Imre polgármester elnökölt. A gyűlés egyedüli tárgya volt az ügyész jelentése, hogy a város a Bachrach örökösök perében pervesztes lett és 10.973 koronát tartozik az örökösöknek fizetni. — A per régi időkből származik, — Bachrach örökösei még Hoffmann Mihály ellen indítottak pert mivel — ami csodálatos — az összes periratok elvesztek. Miután perujításnak helye nincs — a város elhatározta, hogy a végrehajtást elkerülendő a fenti összeget sürgősen fizesse ki az örökösöknek, melyek árvtári követelések.

* **Betörés.** A városi közbiztonsági állapotok jók és csak itt ott akad elvétve holmi betörés féle kísérlet megkabátlopás; — de most tél idején városunkban e téren alig van panasz. Komoly betörésnek sem lehet venni, hogy e napokban a r. kath. plébánia épületben a „fehér rózsához“ czimű rőfös üzletbe betörték s onnan 20 koronát elvittek — és némi portékát. Egyébként a tettes már kézre is került.

* **Beszeda.** A rendező bizottság a n. é. közönségnek ezennel tudomására hozza, hogy a „beszeda“ melyet a zombori gör. kel. szerb tanítóképző intézet ifjusága rendez f. é. január 31-én vasárnap esti 8 órakor fog megtartatni a „Vadászkürt“ szálló emeleti termeiben. Zomborban 1904. január hó 30. A rendező bizottság.

* **Rudolf trónörökös halálának fordulója.** Január 30-án volt immár 15 esztendeje a mayerlingi katasztrófának, Rudolf trónörökös halálának. Az 1889-iki évfordulót, mint minden évben, ez idén is megtartották úgy Budapesten, mint Bécsben. Budán a várban a Szent-István káptornában reggel 8 órakor tartottak eszndes gyászmiséit a trónörökös lelküdvéért. Bécsben a gyászsistentiszteletet a kapucinusok sirboltjában tartották meg.

* **A D. M. K. E. kérése.** A Szegeden megalakult Délmagyarországi Közművelődési Egyesület évi segélyért folyamodott Szeged városához. A folyamodás elmondja, hogy az egyesület miniszterileg jóváhagyott alapszabályai birtokában megakarja kezdeni hazafias működését, de az alapszabályok értelmében fölhasználható kamattjövdelem oly kicsiny, hogy abból megfelelő eredményt biztosítani nem lehet. Kéri tehát Szeged városát, hogy anyagi megerősödéséig megfelelő évi segéllyel támogassa. A tegnapi tanácsülésen Gaál Endre dr. tanácsnok előadta, hogy a város 5000 koronával már belépett a D. M. K. E. alapító tagjai közé. Kétségtelen dolog, hogy a nagyrahitott kultúregyesület ezenkívül joggal számíthat a város anyagi támogatására is, ami különben a közgyűlés kifejezetten közlésbe is helyezett; de hogy a támogatás mértékére nézve a tanács helyes javaslatot tegyessen a közgyűlésnek, e tekintetből szükséges, hogy a kultúregyesület költségével, működési programjával és anyagi szükségleteivel megismerkedjék. Javasolja tehát, hogy ezekre nézve a fölvilágosító adatokat szerezzék be az egyesülettől. A tanács ehhez a javaslatához hozzájárult.

* **Hírek a bácsmezei körből.** A Budapesten székelő „Bácsmezei kör“ e hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésen Pribil Ernő tb. vmegyei főügyésznek mint a leendő zombori jurista bálbizottság elnökének elismerést és köszönetet szavaozt azért a nemes cselekedetért, hogy a jurista bál tiszta jöveelmét a bácsmezei körnek fölajánlotta. Ugyancsak a bácsmezei

kör rendkívüli közgyűlése feliratilag üdvözölte Gromon Dezső államtitkárt, vármegyei képviselőt, — lefolyt párbaja alkalmából, mint a lovagiasság minta képét.

* **Közgyűlés.** Az „Első O Új-Szivaezi takaré- és segély-szövetkezet“ f. évi február hó 7-én délután 2 órakor az ó-szivaezi reform. iskola új termeiben tartandó XXI. évi rendes közgyűlésre a t. részbirtokos tagokat tisztelettel meghívja. Napirend: 1. Az 1903. mérleg-számla előterjesztése és jóváhagyása. — 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása. — 3. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldetése. — 4. A VI. évtársulat felszámolásának megállapítása. — 5. Indítványok. Kelt Ó-Szivaezon, 1904. évi január hó 20-án. Vollweier Jakab elnök.

* **A bácsmezei tejszövetkezetek helyzetének javítása érdekében** csütörtökön, f. hó 28-án, Sierban János tejjgazdasági felügyelő elnöke alatt értokezetlet volt Zomborban a megyeháza termében. Elnök és Galambos Sándor szövetségi igazgató előterjesztésére elhatározták, hogy a földművelési minisztérium által engedélyt a tejszövetkezetek közt olyképpen fogják felosztani, hogy a termelt vaj árát kigrként 20 fillérrel föl-emelik Ez a tekintélyes áremelés kizárólag Sierban Jánosnak köszönhető, aki a bácsmezei tejszövetkezetek érdekében páratlan ügyszeretettel és sikerrel járt el Tallian miniszternél.

* **A mohácsi selyemgyár és Bácska.** Mult pénteken Mohácson időzött Bezerédj Pál, selyemtenyésztési ministeri meghatalmazott, hogy Kalin F. mérnökkel és a tolnai selyemgyár igazgatójával megsemlélje a selyemfonógyár helyéül kiszemelt városi tulajdont képező területet. A hely nagyon megtetszett és Bezerédj kijelentette, hogy az épület impozáns lesz s a mennyiben a képviselőtestület közgyűlésén kedvező határozatot hoz, az építés már f. évi április havában megkezdődik. A gyár elsőrendű gyár lesz és 350 női munkás részére lesz berendezve. A selyemgyári igazgatótól arról is értesült a mohácsi előjáróság, hogy ha Mohács képviselőtestülete nem szavazná meg a kívánt területet és kölcsönt, akkor Baján vagy Verbászon fog a gyár fölépülni, mert ennek a két helynek a képviselő testülete minden áldozatra kész, csak hogy a selyemfonógyárt ők kapják meg.

* **Lóvásárlások a délvidéken.** Tegnap indult el Fiuméből a „Calipso“ nevű osztrák Lloyd gőzös az első lószállítmánynyal, amelyet a görög kormány vásároltatott Magyarországon. A hajó 160 lovat vitt magával. A vásárlások azonban még mindig folynak és összesen 380—400 darab lovat szállítanak el Fiuméből a görög kormány részére. A görög bevásárló bizottság e napokban Szabadkáról és Zomborból Szegedre utazik. A görög kormány kiküldöttei azután Temesvárra mennek. Összesen 240 darab könnyű lovat és 149 darab 1.54 méter magas lovassági lovat vásároltak az Alföldön. A lovak darabját Fiumében átadva 524 korona áron vásárolják, úgy, hogy egybevetve a szállítási költségeket is egy-egy ló mintegy 620—930 koronájába kerül a görög kormánynak.

* **Szobrot Szilágyi Dezsőnek.** Szép eszme került pár nap előtt felszínre. Itt a bácskai rónaságon akarják érbe önteni Szilágyi Dezsőnek, a nagy államférfiúnak alakját, hogy az utónemzedék látásától erőt merítsen a közélet küzdelmeihez és okulást a zseniális államférfiú tökéletes életéből. A m. kir. földművelésügyi miniszter az elsőők között volt, aki egy hatalmas adományal fektette le alapkövét a jövő diszes emlékének. A szobor helye „Szilágyi“ kincstári

telepen van kijelölve, mely telep Apalin és Prigleviczszentiván között fekszik. Latinovits Pál főispán a napokban a következő felhívást intézte a vármegyei bizottsági tagokhoz a szoborterv érdekében: „Az Apalin, Szonla és Prigleviczszentiván bácsmegyei községek határában létesített kincstári telepes község néhai nagynevű jelesünk, Szilágyi Dezső emlékére a „Szilágyi“ nevet kapta. A földművelésügyi m. kir. miniszter ur nemcsak azáltal óhajtott kifejezni hazánk nagy fia iránt érzett őszinte kegyeletét, hogy a telepes községnek a most jelzett módon való elnevezését szeretettel kezdeményezte, hanem a község nevének megállapítására irányult hatósági eljárás befejezése után azt is elhatározta, hogy az immár „Szilágyi“ telepes községben nagynevű néhai jelesünk emlékére a főtéren emlékmű is emeltessek. E célra a földművelésügyi m. kir. miniszter ur egyidejűleg 2000 koronát utalványozott és beleegyezett, hogy Bács-Bodrog vármegye területén — a terv minél impozánsabb mérvben való megvalósíthatása céljából — gyűjtést indítsak. Nem szükséges Szilágyi Dezső érdemeit méltatni, fejtegetni. Működése a most élő nemzedék szeméi előtt folyt le. Tudja és érzi minden magyar ember, hogy miye volt ő a hazának. Hatalmas tehetsége, puritán jelleme, a vasnál is szilárdabb akaratereje, lángoló, megalkuvást nem tűrő hazaszeretete és eredményekben gazdag működése a magyar haza halhatatlanjai közé sorozták őt! Epen azért, mert az ő nagyságától, hervadhatlan érdemeitől és fátylaként világító nagy szellemének bölcsességétől mindnyájan át vagyunk hatva, nem kétlem, hogy a vármegye közönsége osztatlan lelkesedéssel ragadja meg az alkalmat kegyeletének és tiszteletének kifejezésére. Teljes tisztelettel kérem tehát a mélyen tisztelt törvényhatósági bizottsági tag urat, sziveskedjék a hazafias cél megvalósítását adományával elősegíteni és az ide csatolt gyűjtőív kapcsán a néhan még másoktól is gyűjtendő adományokkal együtt 1904. évi márczius hó 20-ig hozzám juttatni.“

Latinovics Pál s. k.

* **Vasúti bérletjegyek.** Miután a kereskedelemügyi miniszter az államasutakra érvényes és szabad bérletjegyeket az 1904. évre még el nem intézhette, az 1903. évre kiállított jegyek érvényességét február 15-ig meghosszabbította.

* **Bicskázások Kis-Hegyesen.** Tutósítónk írja, hogy ott a napokban véres bicskázások történtek. A tettesek eddig még ismeretlenek. Az egyik áldozatot Klamár Bernátnak hívják, aki a halállal vívódik, a második áldozat Sipos Rikhard. A b.-topolyai vizsgálóbíró ma járt kint a helyszínén. A csendőrség az ismeretlen tettesek után a legerélyesebben nyomoz.

* **A színház** képes művészeti hetilap február 1-ei száma 24 oldalon rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Saját amerikai tudósítója nagy cikket irt a newyorki Pazzifal előadásáról (képekkel.) — Cikkek irtak Palágyi Lajos, Moly Tamás, Falk Richárd, Uray Dezső, Ferenczy Károly, Szentgyörgyi Lenke stb. Azonkívül 18 kép és rendkívül érdekes szöveg a színházi hét eseményeiből tarkítja e rendkívül szép a maga nemében páratlan füzetet, mely 10 krajczárért minden tőzsdében kapható. Kiadóhivatal Budapest, Baross-utca 59.

* **Nem-okleveles gazdatisztek.** Magyarország nemokleveles gazdatiszthez kiálványt bocsátott ki az Országos Egyesület és pedig abból az alkalomból, hogy bizonyos ellenhatás meggyengíteni törekszik a nem-okleveles gazdatisztek által a földművelési kormánytól benyújtott memorandumnak azokat a súlyos érveit, amelyek egyrészt széles látókörű elméleti tudással, más részt igazi gyakorlati érzéssel bizonyítják azt, hogy mennyi veszedelmet rejt magában az az irány, amely a diplomátlan gazdatiszti osztályt most, egyszerre, minden helyes átmenet

nélkül rendíti meg létalapjaiban ami által pedig csak Magyarország ijesztenő növekedő proletárlátásának szaporodását segíti elő.

* **Kitüntetett tanító.** Inhoff József katymari tanítót a földhitelintézet 400 korona jutalomdíjjal részesítette a faiskola szakszerű kezelőseért.

* **A szabadkai lelkész.** A szabadkai görögkeleti szerb hitközség által tavaly megválasztott lelkészét — Ludaics Iszót, Seviics Mitrofan újvidéki püspök e napokban szentelte föl. Ludaics új hivatalát Szabadkán már elfoglalta.

* **A haszonhajtó állatok összeírása.** Rendelet érkezett ma a városhoz, hogy írják össze a haszonhajtó állatokat, s az így készített statisztikai kimutatást terjesszék föl márczius végéig a földművelésügyi minisztériumhoz.

* **Adózikra fontos** a törvény azon rendelkezése, hogy a föld- és házbirtok általános jövedelmi pótdókjából levonandó az illető ingatlanra jelzőlogilag biztosított, akár kötelezvényen, akár váltón alapuló kölcsön egy évi kamatának 10%-a, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve. A bekebelezett terhek azonban csak azon esetben vehetők figyelembe, ha azokról az ingatlan birtokosa, vagy törvényes képviselője, a városnál ingyen kapható úrlapon szabályszerű vallomást ad. A vallomást az adóév január hava végeig kell benyújtani s arról a városi adóhivatal előismervényét ad. Ezen határidő eltelte után már csak igazolási kérelem mellett nyújtható be a vallomás a kir. pénzügyigazgatóságnál. A törvénynek eme, az adózikra kedvező rendelkezésére felhívjuk a föld- és házbirtokosok figyelmét; még csak néhány napig fogadja el a városi adóhivatal a teherbevállást s azért igyekezzék mindenki, kinek birtokán adósság van, ennek bevallása által amenny is nagy adóterheknél könnyíteni.

* **Szép családi ünnep.** Szép családi ünnep folyt le e hó 24-én Bajmokon, hol Schossberger Hermann odaváló kereskedő és földbirtokos Olga leányát Flesch Lípót, újvidéki fűszerkereskedő, Nessi leányát pedig Schossberger Aurél jegyezték el. A szép kettős családi ünnepen igen sokan vettek részt.

* **A póttartalékosok.** Tudvalevőleg, hogy az idei újonczlétszám megszavazásának hiányában a póttartalékos országszerte s így nálunk is szolgálattételre behívták. Azok a póttartalékosok, kiket eddig hívtak be, még aránylag elég jó jártak, mert azoknak csupán 28 napi fegyvergyakorlatot kell teljesíteniük. — De annál nehezebb napok virradnak majd azokra az 1902. évbéli póttartalékosokra, kiket február hó 1-ére fognak majd szolgálatra behívni. Mert ezeknek az eddigi rendelkezések szerint addig kell majd — s így kitudja meddig — szolgálniok, — míg az idei újonczlétszám meg nem lesz szavazva.

* **A helyzet Szerbiában.** Egy volt miniszter ellen sikkasztás miatt emeltek vádat Szerbiában. Az ügy amely szenzációszámba megy, nemcsak azért, mert a sikkasztó egy volt miniszter, hanem azért is, mert az elsikkasztott összegek a meggyilkolt Obrenovics Mihály fejedelem hagyatékából valók, a kárt szenvedők pedig Sándor, a meggyilkolt szerb király egy előkelő magyar család, a vizeki Tallián-család amelynek Tallián Béla földművelési miniszter is tagja. Belgrádból ezeket a részleteket jelentik: Teodorovics Velimir, egykori belügyminisztert és Petronjevics Milost, a meggyilkolt király kabinetirodájának titkárát nem valami politikai ügy miatt tartóztatták le tegnap, hanem egy ismeretes örökösödési affér miatt. Néhány év-

vel ezelőtt ugyanis meghalt a meggyilkolt Obrenovics Mihály fejedelem törvénytelen fia, akit véletlenül Teodorovicsnak hívtak ugyan, de nem volt rokona Teodorovics Velimir egykori belügyminiszternek. Ez a Teodorovics egész vagyonát a szerb államra hagyta. Sándor király pörrel támadta meg a végrendeletet s 300.000 frankra tartott igényt. Ebben a pörben a király Teodorovics Velimirt vallotta ügyvédjének és Petronjevics Milost tette meg gondnokká. A pör odáig jutott, hogy Teodorovics és Petronjevics lefoglalták az államra hagyott birtokokat. Közben történt Sándor király meggyilkolása s az általános fejtelenségben Teodorovics és Petronjevics több száz ezer frankot sikkasztott, úgy, hogy az örökség értéke félmillió frankra szállott alá. Ezzel kárt szenvedett a magyarországi vizeki Tallián család is, amely szintén igényt tartott 300.000 frankra az örökségből, miután szintén rokona a meggyilkolt Mihály fejedelemnek. Kárt szenved azonkívül több magyar szerb és román ügyvéd is, akinek a pörben már megítélt költségük szintén körülbelül 300.000 frankot tesz ki.

* **Monstre hangverseny.** A zentai dal- és zeneegyesület jövő hó 13-án nagyszabású nyilvános hangversenyt rendez, melyre az előkészületek már javában folynak. A hangverseny egyik legérdekesebb száma lesz az országhírű, a népszínházban is előadott „A magyar dal“ című melodráma melyet Kerner J. honvédségi karmester és Herodek honvédőhadnagy irtak, s mely miatt szerzőknek a honvédség állományából ki is kellett lépniök

)(**Hoxin:** Nélkülözhetetlen czipó krém, mely minden bőrt puhít, vízállattalanná és tükörfényessé tesz. Olcsósága és különösége miatt minden háznál használatos. Kapható jobb czipózletben, bőrfesték és fűszerkereskedésekben, drogueriákban.

Irodalom.

— *Idősebb szépirodalmi mű* alig került ki sajtó alól, mint Hegedűs János nagy albumalakú, 70-nél több díszes kivitelű képpel illusztrált „Magyar nők a nemzet nagy napjaiban“ című munkája. Egy darab történet ez a XIX. század első feléből — egész az abszolút korszak megszűnéséig. A nemzet életét érintő események nem újak benne, de teljesen új, mert így együtt még soha sehol nincsenek összegyűjtve a magyar nőkre vonatkozó adatok. A szerző, mintha a mai események hatása alatt irta volna meg művét, mikor a nemzet újból nyelveért küzd. Bevezetésében szól a nemzet mai nőihez a nevelés és családról; majd ismerteti a nemzeti ébredés korszakát s az akkori vezérszerepet vivő nők lelkes küzdelmét a magyar nyelv megeremléseért. Ezután az öntudatra ébredő nemzet küzdelmében mutatja a táradtságot nem ismerő honleányok tudatlanságát. Ezek után ismét az 1848/49-ii nagy napok hősnőit szerepelteti, elmeséli, hogyan teljesítették akkor anyai, hitvesi, honleányi kötelességeiket, mint vívtak oroszánokként, hogy szenvedtek vértanú halált, törték megbotozást, bőrtönt — a hazáért. Végül bemutatja azt az ádáz ellenszenvet, mellyel az elnyomatás korszakában is nyíltan hirdették magyar mivoltukat. — Egy darab kulturtörténet ez a mód, melyet minden művelt magyar olvasónak ismernie kell. Erkölc és jellemrajz, melyet minden magyar anya megnyugvással nyújtoda serdülő leányának. Szórakoztató olvasmány, mely minden olvasó-egyletnek keresett könyvévé leend. Tankönyv, melyeknek egyetlen leányintézet könyvtárából sem szabad hiányoznia. — Az érdekes mű megrendelhető a szerzőnél Hegedűs János anyakönyvi felügyelőnél, Nagy-Becskeken. Fűzve 4 korona, díszkötésben 6 korona.

— Nagyvárad és Bihar megye czimtára. Biharországról még nem jelent meg oly házagpótló munka, mint a mely most van sajtó alatt Boros Jenő nagyváradai könyv- és hírlapkiadóhivatalában. Ez egy nagy-szabású czimtar, mely több mint 250 oldal, felöleli Biharvármegye és Nagyvárad város összes hivatali tisztviselőinek intézményeinek (szakonként és bizottságonként) iparosságainak, kereskedőinek, gyárainak, keresk. és iparvállalatainak pontos és egészen új adatok szerint beszerzett czim- és lakjegyzékét. Feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni ezen műnek rendkívül fontos és nélkülözhetlen voltát s csupán jelezni óhajtjuk, hogy arra már most lehet előjegyeztetni 5 korona árért Boros Jenő kiadónál Nagyváradon. A czimtar bolti ára magasabb lesz.

Borivóknak, kik a bort savanyúságoktól meg szeretnék menteni, retik vegyíteni min. enakkal.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER

Érthető. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kellemes, ingerlő mellékhatást ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Co.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR

Mindenütt kapható.

Vendéghelyek: BUDA ÉS BLOCHMANN

KIAKAR
egyéves önkéntes
LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.

A ki már sor alatt állott, elkésett.
Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
LICHTBLAU ALBERT

A katonai előkészítő tanf. igazgatója Debreczenben.

Tanbizottság eddei **DRAUGENITZ JÁNOS** ny. ezredes és németujfalui **SIMONFFY GYULA** ny. huszár-aleziedes és **JÁROSSY LAJOS** ny. százados, felügyelő a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényéln, csánzá és megbűlésekül.

Intés. Silányá b utánzatok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” özejegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerészmél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa.
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudols tádt.

30 napi próba !!

A világhírű amerikai órágyáros John Scott Marlit & Holzer, akik gyártmányukat Európában is terjeszteti akarják és a legolcsóbb Syst. Roskopf órákkal versenyeznek, küldék utávvettél vagy az összeg beküldése mellett 2 fnt 80 krért.

Egy megbízható Nickel Anker remontoir Scott Watsch Patent zsebóra erős 36 óras, nickel szerkezetű emailrozott fedélű pontosan percre járó 5 évi jótállás. Minden zseborához egy elegáns goldintálcza és reklám tárgy díjtalanul mellékeltek.

Nem tetszés esetén pénz visszaadatik tehát nincs risiko

M. J. HOLZER
óra és aranyáru gyártóaktár nagyban,
Krakau, (Öst.) Dietelgasse 66.
cs. és kir. állambizalmnokok szállítója.

Képesjegyzék aranyórákról és aranyrukról ingyen és bérmentve.

Ügynökök ákerestelnek.
Hasonlóhirdetmények utánzatok.

Suchard-féle
MILKA

Tejszin Chocolad
táblák és tekercekekben

A legszingazdagabb
tej-Chocolad.

Legutolsó ujdonsága a világhírű
chocoladgyárnak

Ph. Suchard

Correpetitor
régii paedagogus ajánlkozik
elemi és középiskolai tanulók
mellé correpetitornak. Felvilá-
gosítást ad e lap kiadóhivatala.

Gyomorbajosoknak.

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos nehezen emészthető, tulságos meleg vagy hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbajuk van, u. m. katarus, gyomorgöres, gyomorfájdalom nehéz emésztés vagy elnyálkásodás — nagyon kitűnő háziszser ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendőn át ki van próbálva.

Ez a Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos fűvekből jó borral van készítve, képezi, erősíti az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásosan közrehat egészséges vér képződéséhez.

A gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már csirájában elfojtja. Azért nem kell késedelmezni, idejekorán használni.

Jelenségek, u. m. főfájás, büffögés, égetés, puffadság, rosszullet hányással, a melynek dült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy-két ivás után már eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következménye: sorulás, kolik fájdalmak, sziddobogás, álmatlanság, vérsürűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan eltűntetnek.

A gyógyfüves bor az emészthetelenséget megszünteti s könnyű székelés által, rossz anyagokat a gyomor belekből eltávolítja.

Beesett, sápadt, kinézés, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Étvágyhiány, idegesség kimerülés, rossz kedélyállapot, úgy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életerőt újból fölvillanyozza.

A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást előmozdítja az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a fölzgatott idegeket és új életkedvet szerez. Számos elismerés és hálairat bizonyítja ezt.

Gyógyfüves bor 1 fnt 50 kr. és 2 frtos üvegekben kapható: Zombor, Nemes-Militics, Csonopla, Kernyája, Uj-Szivacz, O-Szivacz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló, Priglevica-Szt.-Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova, Sztanisits, Bajmok, Pacsér, O-Morovicza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegyes, Szeghegy, Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács-Szt.-Tamás, Dárda, Kácsfalu, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lőcse, Muukács, Duna-Szekeső, Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikity, Bács-Vaskut, Bács-Monostor, Szerelme, Baja, Szabadka, Esszék, a gyógyszerárakban, s valamennyi kisebb-nagyobb magyarországi helységben osztrákmagyar gyógytárakban.

A zombori gyógyszerészek 8 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausztria-Magyarország minden helyiségébe küldenek.

Ügyszintén küld **Temesváry József** zombori gyógyszerész 3 és több üveget növényborból, eredeti áron Ausztria-Magyarország minden helyiségébe.

Óvakodjunk az utánzásoktól.

Kizárólagosan csakis **Hubert Ullrich-féle** gyógyfüves bort kérjünk!

Gyógyfüves borom nem titok; alkatrészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Glycerin 100,0 vörös bor 240,0, (Ebereschensaft) Nyárfanedv 150,0, meggynedv 30,0, Man. anna, 30,0, kömény, annanas. Honagyökér, amerikai erőgyökér, Enciagyökér, Kalmusz. gyökér á-á 10,0. Ezen alkatrészet keverjük!

MOXIN CZIPŐ-CRÉME

(törvényileg védve)
 sevrő- és kidax ka f-bőr
 fényesítéséhez. A bőrt puhítja
 s vizálhatlanná teszi, annak tökör-
 fényt kölcsönöz. Kapható drogé-
 riakban, jobb elpőüzlet,
 bőrkereskedés, fastek- és
 fűszerüzletekben.
 »Uranos« vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
 Budapest, VI., Rózsa utca 85.

MERCUR váltóüzleti
 részvénytársaság
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-u. 3. sz.
 vesz és elad
 idekelt lakarékpénztár- és bankrészvé-
 nyeket, tőzsdén nem jegyzett papírokat
 és azokra, valamint minden egyéb
 értékpapírt és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.
 A köz- és tőzsdéügyekben szakkeresői felvilágosítással ingyen szolgálunk.
ANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.
 A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsióhelye,
 sorsjegyek esetekély havi részlet fizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.
 Részvénybiztosítás: legelősebb díj szabás kívánatra bérmentve
Rövid levélezim:
MERCUR, Budapest, FÜRDŐ UTCZA.
 Részvénytőke korona 1.000.000.

Őnfeje! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak.

Eljen!

Egger mellpastillái,
 az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.
 Próbadohoz 50 fillér.
 Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor” gyógyszertár
 Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpastilla a csakhamar meggyógyított.

Kapható Zombor: Mihajlovits István, Schwarz Emil, Terezy István, Temesváry József gyógyszertáraikban.

O-palánkai segélyegylet

Mérleg-számla 1903. január 1-től december 31-éig.

Dec. 31 1903.	Pénzkészlet	976 05	Dec. 31 1903.	Részvénytőke	30	53367 88
» » »	Leszámitolás 31	97138 35	» » »	Betét kamattal	30	52991 26
» » »	Betáblázott költség 2	122 52	» » »	Visszleszámitolási	32	9875 —
» » »	Kamathátralék 27	150 —	» » »	Tartaléktőke	37	1714 25
» » »	Értékpapírok 8	750 —	» » »	Részvénytartalék tőke	36	197 13
» » »	Butorok 8	386 —	» » »	Tiszta nyereség		1646 —
» » »	Ingók 32	258 60				
» » »	Bélyeg előleg	10 —				
		99791 52				99791 52

Veszteség- és Nyereség-számla.

Dec. 31 1903.	Adók 35	458 —	Dec. 31 1903.	Intési díjak	102 66
» » »	Kórház	11 35	» » »	Leszámitolási kamat	8847 60
» » »	Útadó	30 06	» » »	Könyvek és átirási díjak	50 10
» » »	Községi póttadó	178 02			
» » »	Kamarai adó	10 17			
» » »	Kamat adó 32	240 48			
» » »	Betét kamat tőkésített 32	2420 21			
» » »	Betét kamat kifizetett	207 43			
» » »	Visszleszámitolási kamat 36	1306 28			
» » »	Költségek	373 87			
» » »	Tiszti fizetések	1439 16			
» » »	Házbér	160 —			
» » »	Nyomatványok	41 80			
» » »	Készvény tartalékalap	96 60			
» » »	Leírások	380 93			
» » »	Tiszta nyereség	1646 —			
		9000 36			9000 36

Musckal Miklós, igazgató. **Bayer Lambert,** könyvelő. **Bobits Mladen,** pénztárnok.
 Ezen mérleg veszteség- és nyereség-számla a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlított és mindenben helyesnek találtatott.
 Ó-Palánka, 1904. január 23-ikán.
Sebast. Feist, **Kuhajda András,** **Miskov Todor,**

Olcóság! Telkismertesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD-GYULA

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavat. Ponton

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévívíz gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakószobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB

a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐGE!
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

a magy. kir. szab. osztályozójáték fővárosi helye.

110.000 sorsjegy, 55.000 nyer. — Nyeremények összege 14.459.000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

hossz kölcsönkifizetéssel:		2% levonással:	
50 évre a 100 évi 5.80%-a	60 évre a 100 évi 5.20%-a	40	5.50%-a
40	5.00%-a	30	4.30%-a
30	4.50%-a	20	3.20%-a
20	3.50%-a	10	2.80%-a

Fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLEJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKIA

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen. Megalapítója és egyedüli képviselője:

Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

LEGKEDVEJEBB, LEGKÖRÖLTETEBB
ARCTISZTÍTÓ-ÉS
SZÉPTŐ SZEREK:

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, műessert stb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszerháza: Budapest — Erzsébetfalva.

Versenyen kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek áruháza

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

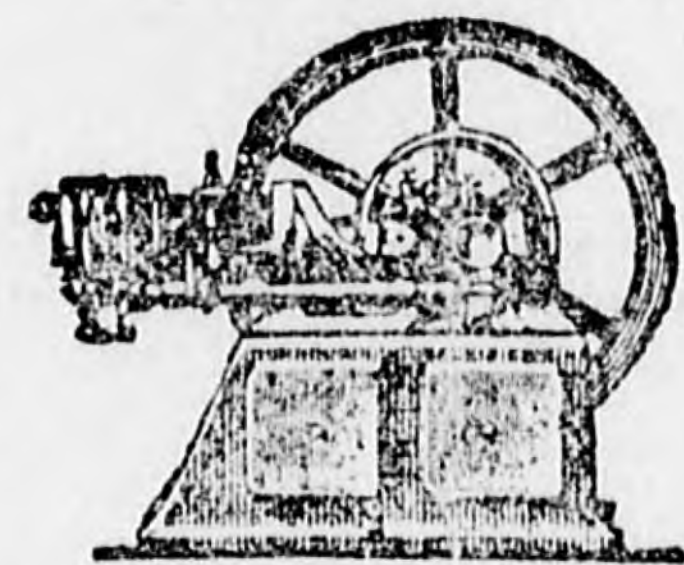
MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

BÉCS

Dresdnerstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-motorok

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Erzényi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismert nélkül.

Küldje be címét E. 477. jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim.

Csakis Selle és Kary-féle

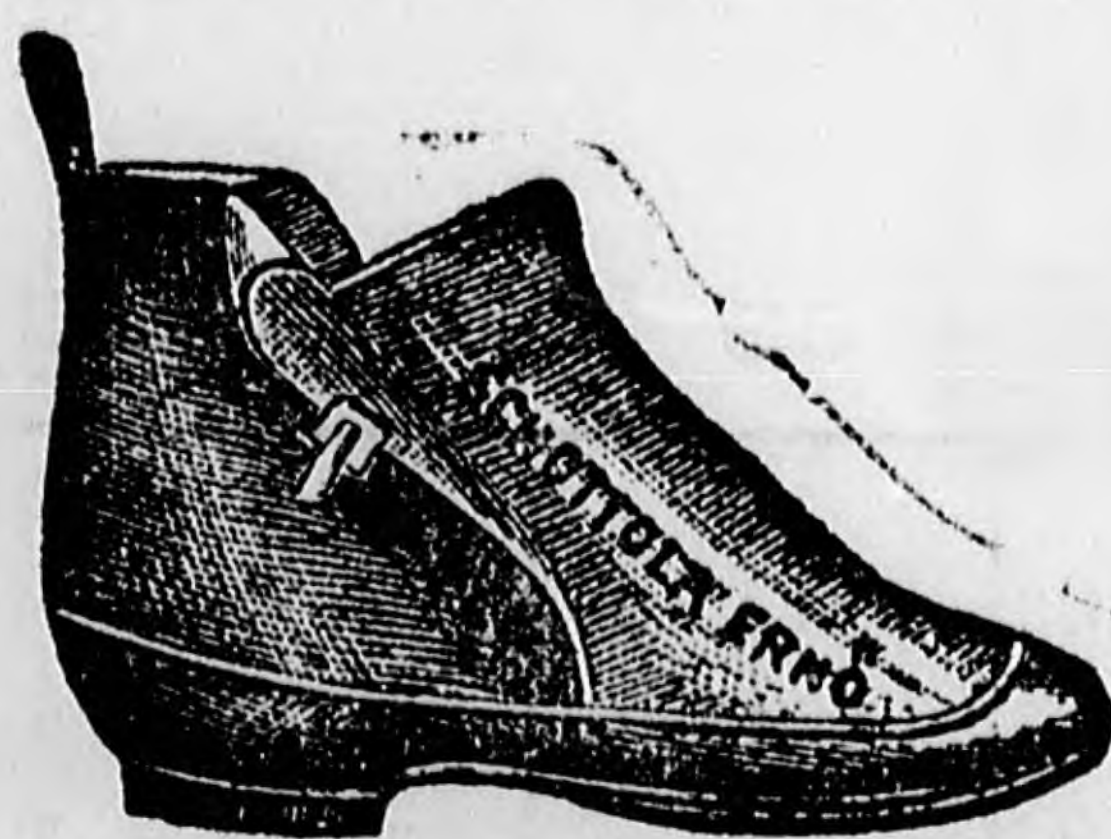
FREDIN

kérjük.

Legjobb tisztító szer

minden finomabb cipőhöz. Sárga és fekete. Különösen ajánlatik Boxcalfs-, Oscaria-, Chevreaux- és Lack-cipőkhöz.

Bécs, XII/1.

Gumi-sárcipők

(kalocsni)

vizmentes gumi hócipők meleg teveszőr béléssel, férfiak, nő és gyermekek részére; teljesen vizmentes gumi vadász-csizmák férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredeti orosz gyártmány, a szt.-pétervári gumicipőgyár gyártmánya.

KORCSOLYÁK: Halifax, Jackson Haines Gartzella és Columbus.

Legjutányosabb árban kapható

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST

VI., ANDRÁSSY-ÚT 2. sz.

ARJEGYZÉKKEL

ingyen és bérmentve

szolgálok.

